

Filosofie

Od samého počátku si musíme uvědomit několik základních věcí, bez nichž se naše orientace směrem k filosofii a ve filosofii ukáže jako defektní.

1. Filosofie se liší od každé odborné vědy mj. tím, že se vztahuje k celku (tj. že nezůstává u abstrakcí, u jednotlivých aspektů nebo částí celku).
2. Nesmí-li filosofie ztratit nic z celku, k němuž se vztahuje, musí pamatovat na sebe, neboť také ona náleží k tomuto celku.
3. Opravdu filosofovat nelze, aniž bychom myslili a mluvili také o filosofování samotném a o filosofii.
4. Pouhé mluvení o filosofii (a o tom, co k ní náleží) ještě nemusí být filosofické, tj. nemusí to být filosofie.
5. Velmi mnoho, ne-li všechno, záleží na tom, jak filosofie myslí sebe a na sebe, tj. jak své vlastní podnikání podrobuje reflexi, a jak tuto reflexi organicky zapojuje do svého podnikání.
6. Vrcholu filosofického myšlení je dosahováno všude tam, kde se filosofie stává svým rozhodujícím tématem, ovšem s nijak nepotlačeným vztahem k celku.
7. Tohoto vrcholu se filosof musí snažit dosahovat každým svým krokem, nikoliv tedy až v závěru, v posledních krocích svého filosofování.
8. Právě to máme na mysli, když říkáme, že nejvlastnějším elementem filosofování je reflexe.
9. Reflexe znamená rozhodující soustředění pozornosti filosofa na sebe resp. na své filosofování, neboť pouze díky němu a v něm se filosof dostává k celku a k čemukoliv v rámci celku. V reflexi se tedy ani od celku vůbec, ani od jednotlivých celků neodvrací, nýbrž teprve tak se s nimi doopravdy a v pravém porozumění setkává.
10. Teprve na základě řečeného (a dostatečně uvědoměného) může filosof pravým způsobem klást otázku, s čím se ve svém filosofování vlastně a tedy bytostně (a tedy aktuálně a situačně) setkává.

Písek, 3. 1. 1992

(Písek, 920103-1.)